

### บทที่ 3

### วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัย เรื่องการศึกษาอัตลักษณ์ในงานจิตรกรรมฝาผนัง สกุลช่างลำปาง มีวิธีการดำเนินการวิจัย และสถานที่ทำการทดลอง เก็บข้อมูล ดังนี้

1. ประชุมชี้แจงแผนการดำเนินการโครงการ
2. ศึกษาข้อมูล ทำแผนภาคสนาม กำหนดเป้าหมาย
3. ดำเนินการเก็บข้อมูลภาคสนาม รวบรวมรูปแบบงานจิตรกรรมฝาผนัง สกุลช่างลำปาง ในพุทธศตวรรษ ที่ 22 ถึงงานจิตรกรรมฝาผนัง ก่อนปี พ.ศ. 2500 ตามพื้นที่กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ วัดพระธาตุลำปางหลวง อำเภอเกาะคา วัดไหล่หิน อำเภอเกาะคา วัดปงยางคก อำเภอห้างฉัตร วัดเวียง อำเภอเถิน และอำเภอแจ้ห่ม วังเหนือ ได้แก่ วัดสบลี ตำบลแจ้ซ้อน อำเภอเมืองปาน วัดทุ่งคา อำเภอแจ้ห่ม วัดบ้านก่อ อำเภอวังเหนือ
4. วิเคราะห์ข้อมูลงานจิตรกรรมฝาผนัง สกุลช่างลำปาง ในจังหวัดลำปาง
5. วิเคราะห์อัตลักษณ์ในรูปแบบจิตรกรรมฝาผนัง สกุลช่างลำปาง
6. จัดกิจกรรมถ่ายทอด ความรู้ความเข้าใจในรูปแบบจิตรกรรมฝาผนังสกุลช่างลำปาง ปลุกฝังให้เยาวชนตระหนัก และสำนึกรักษ์ต่อคุณค่าจิตรกรรมฝาผนังในท้องถิ่นตนเอง ผ่านกิจกรรมเขียนภาพระบายสี
7. การจัดนิทรรศการแสดงผลงานจำลองภาพเขียนรูปแบบจิตรกรรมฝาผนัง สกุลช่างลำปาง
8. สรุปผลรายงานผลการปฏิบัติงาน และติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน

ระยะเวลาทำการวิจัย และแผนการดำเนินงานตลอดโครงการวิจัย

| ระยะเวลา / | 2553 | 2554 |
|------------|------|------|
|------------|------|------|

| เดือนที่<br>กิจกรรม                                                                                   | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|---|---|---|---|---|---|---|---|----|----|----|
| 1. ศึกษาเอกสาร / วางแผนการวิจัย                                                                       | / |   |   |   |   |   |   |   |   |    |    |    |
| 2. ประชุมชี้แจงแผนการดำเนินการโครงการ                                                                 |   | / |   |   |   |   |   |   |   |    |    |    |
| 3. ดำเนินการเก็บข้อมูลภาคสนาม รวบรวมรูปแบบงาน<br>จิตรกรรมฝาผนัง สกูลช่างลำปาง                         |   | / | / | / | / | / | / |   |   |    |    |    |
| 4. วิเคราะห์ข้อมูลรูปแบบงานจิตรกรรมฝาผนัง สกูลช่าง<br>ลำปาง                                           |   |   |   |   |   |   |   | / |   |    |    |    |
| 5. คู่มือความรู้เพื่อการเรียนรู้รูปแบบงานจิตรกรรมฝาผนัง<br>สกูลช่างลำปาง                              |   |   |   |   |   |   |   |   | / |    |    |    |
| 6. กิจกรรมถ่ายทอด ความรู้ความเข้าใจในรูปแบบจิตรกรรม<br>ฝาผนังสกูลช่างลำปาง ผ่านกิจกรรมเขียนภาพระบายสี |   |   |   |   |   |   |   |   |   | /  |    |    |
| 7. จัดนิทรรศการแสดงผลงานจำลองภาพเขียนรูปแบบ<br>จิตรกรรมฝาผนัง สกูลช่างลำปาง                           |   |   |   |   |   |   |   |   |   |    | /  |    |
| 8. การรายงานผลการปฏิบัติงาน และติดตาม ประเมินผล<br>การดำเนินงาน                                       |   |   |   |   |   |   |   |   |   |    |    | /  |

### ขั้นตอนดำเนินการ

1. ประชุมชี้แจงแผนการดำเนินการโครงการ อธิบายรายละเอียด ภารกิจ แผนงานภาคสนาม  
ระยะเวลา ผู้รับผิดชอบในแต่ละกิจกรรม ทั้งในด้านการเตรียมการเอกสาร ติดต่อประสานงานทั้ง

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง บุคลากรของวัดและชุมชน การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ สถานที่ในการทำกิจกรรม ตลอดจนเครื่องมือ ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ กล้องถ่ายรูป เครื่องบันทึกเสียง แบบสอบถาม เป็นต้น

2. ศึกษาข้อมูล ทำแผนภาคสนาม กำหนดเป้าหมาย โดยการศึกษาข้อมูล หลักการ ความรู้ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตรกรรมฝาผนังล้านนา จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทั้งในฐานข้อมูลจาก หอสมุด เอกสารตำรา รวมถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ จากนั้นกำหนดเป้าหมายในแต่ละขั้นตอนการดำเนินงาน รวมถึงกำหนดเป้าหมายภาคสนาม ซึ่งได้แก่วัดที่ปรากฏร่องรอยการค้นพบภาพจิตรกรรม ฝาผนัง ตามผนังวิหาร ไม้คอสอง ฝืนผ้า (ตุ่งค่าว) ที่มีอายุระหว่างพุทธศตวรรษที่ 22 ถึง ก่อน พ.ศ. 2500

3. ดำเนินการเก็บข้อมูลภาคสนาม รวบรวมรูปแบบงานจิตรกรรมฝาผนัง สกูลช่างลำปาง ใน พุทธศตวรรษ ที่ 22 ถึงงานจิตรกรรมฝาผนังก่อนปี พ.ศ. 2500 ตามพื้นที่ที่กำหนด โดยดำเนินการ ประชุมกลุ่มย่อยบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในชุมชน พื้นที่ที่วัดตั้งอยู่ ผ่านการประสานงานกับทั้ง พระสงฆ์และผู้นำชุมชน ผ่านกิจกรรมการพูดคุย สัมภาษณ์ การตอบแบบสอบถาม เพื่อศึกษาบริบท ของชุมชน วัด งานจิตรกรรม ทศนคติต่องานจิตรกรรม สำหรับไปวิเคราะห์ ประกอบการสรุปผลต่อไป โดยแบ่งพื้นที่และกลุ่มวัด ได้ดังนี้

3.1 อำเภอเกาะคา อำเภอห้างฉัตร ได้แก่ วัดพระธาตุลำปางหลวง วัดปงยางคก วัดไหล่หิน  
วัดนาแสง

3.2 อำเภอวังเหนือ อำเภอแจ้ห่ม อำเภอเมืองปาน ได้แก่ วัดบ้านก่อ วัดทุ่งผุ่ วัดทุ่งคา วัด  
สบลี

3.3 อำเภอเมือง ได้แก่ วัดแสงเมืองมา วัดบ้านสัก

3.4 อำเภอเถิน อำเภอแม่ทะ ได้แก่ วัดเวียง วัดนาคตหลวง

4. วิเคราะห์องค์ความรู้รูปแบบจิตรกรรมฝาผนัง สกูลช่างลำปาง

5. จัดกิจกรรมถ่ายทอด ความรู้ความเข้าใจในรูปแบบจิตรกรรมฝาผนังสกูลช่างลำปาง ปลุกฝังให้เยาวชนตระหนัก และสำนึกรักต่อคุณค่าในงานจิตรกรรมฝาผนัง ในท้องถิ่นของตนเอง ผ่านกิจกรรมเขียนภาพระบายสี กับนักศึกษาภาคปกติสาขาวิชาออกแบบประยุกต์ศิลป์ ชั้นปีที่ 3 และ 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง จำนวน 30 คน

6. การจัดนิทรรศการภาพจำลองอัตลักษณ์จิตรกรรมฝาผนัง สกulpture ลำปาง และแสดงผลงาน  
นักศึกษา

7. สรุปผลรายงานผลการปฏิบัติงาน และติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน